

Zelenortske otoki – zeleni raj sredi Atlantskega oceana

// Vanesa Bezljaj

Površina: 4.033 km²

Najvišja točka: Pico de Fogo (2.829 m)

Št. prebivalcev: 480.000

Št. vrst ptic: 187, med katerimi so štiri endemične

Zanimive vrste ptic: sivoglavi gozdomec (*Halcyon leucocephala*), kravja čaplja (*Bubulcus ibis*), beločeli deževnik (*Charadrius alexandrinus*), mali škurh (*Numenius phaeopus*), skalni golob (*Columba livia*), puščavski krokar (*Corvus ruficollis*), travniški vrabec (*Passer hispaniolensis*), zelenortske vrabec (*Passer iagoensis*), pegasta sova (*Tyto alba detorta*), zelenortske škrljanec (*Alauda razae*), zelenortske hudournik (*Apus alexandri*), zelenortske trstnica (*Acrocephalus brevipennis*), zelenortske viharjnik (*Calonectris edwardsii*)

Zanimive živali: rjavi pajek samotar (*Loxosceles reclusa*), zelenortske črno rumeni pajek (*Nephila senegalensis*), pajek vrste *Luxuria lymphatica*, gekona vrste *Hemidactylus bouvieri* in *Tarentola caboverdianus*, škorpion vrste *Hottentotta caboverdensis*, metulj vrste *Chilades evorae*, siviuhatinetopir (*Plecotus austriacus*), vzhodnoafriške mungo (*Galerella sanguinea*)

Zanimive rastline: sisalova agava (*Agave sisalana*), zmajevno drevo (*Dracaena cinnabari*), baobab (*Adansonia digitata*), nokota vrste *Lotus jacobus*, gadovec vrste *Echium stenosisiphon*, papaja (*Carica papaya*), *Aeonium gorgoneum*

Ogroženost: Lov na živali je prepovedan. Polja še zmeraj obdelujejo z orali oziroma plugi s pomočjo vodnih bivolov. Največja grožnja naravi in živalim je masovni turizem.

Podnapisi:

Zemljevid: Uporabljen z dovoljenjem »The General Libraries, The University of Texas at Austin«.

1: Sušna pokrajina je zelo značilna za skoraj vse Zelenortske otoke.

2: Prijazni domači šolarji

3: Delujoči vulkan na otoku Fogo

4: Sisalova agava (*Agave sisalana*)

5: Vzhodnoafriške mungo (*Galerella sanguinea*)

foto: Vanesa Bezljaj (1-4), Francesca Ciotola (5)

Ko so portugalski pomorski raziskovalci leta 1456 odkrili Zelenortske otoke, so bili ti sprva nenaseljeni, a ugodni za preživetje, zato so za obdelovanje zemlje pripeljali sušnje iz zahodne Afrike. Zaradi prijetne klime in rodovitnosti so ljudje Zelenortske otoke, ki so dobili ime po najzahodnejši točki Afrike, zelo hitro naselili. Otokov je deset in vsi med njimi, z izjemo otoka Fogo, imajo speče vulkane. Ker so bili otoki milijone let izolirani od preostalega sveta, so se na njih razvile številne endemične rastline in živali, med pticami celo štirje endemiti. Druge vrste ptic so bodisi redke selivke bodisi ptice, ki so prilagojene življenju na otoku, kot na primer sivoglavi gozdomec (*Halcyon leucocephala*), ki preživi tukaj s pomočjo žuželk, s katerimi za svoj obstoj prejme ne samo hrano, marveč tudi dovolj vode. Zelenortske otoki pa slovijo tudi po tem, da so ena od desetih svetovnih vročih točk biotske raznovrstnosti koralnih grebenov.

6

7

Na otokih je velika vrstna pestrost ptic. Med obiskom sem največkrat opazila sivoglavega gozdomca (*Halcyon leucocephala*; na sliki 6), ki je posedal v senci dreves. Očaral me je s svojim živordečim kljunom in modrino peres. Ker tu ni rek ali jezer, polnih rib, se je ta vodomec preusmeril na »dietno« hrano z žuželkami, predvsem kobilicami.

Zelo zanimivi so bili travniški vrabci (*Passer hispaniolensis*; na sliki 7) in endemični zelenortski vrabci (*Passer iagoensis*), ki so se množično družili in glasno čivkali. Moje oči so ujele tudi malega škurha (*Numenius phaeopus*), peščenca (*Calidris alba*), ki je tekal gor in dol po peščeni plaži, ter puščavskega krokarja (*Corvus ruficollis*). Ko smo se peljali po sušni pokrajini, sem imela veliko srečo, da sem na hitro, a dobro videla njihovega tudi zelo značilnega ptiča, pegatko (*Numida meleagris*; na sliki 8).

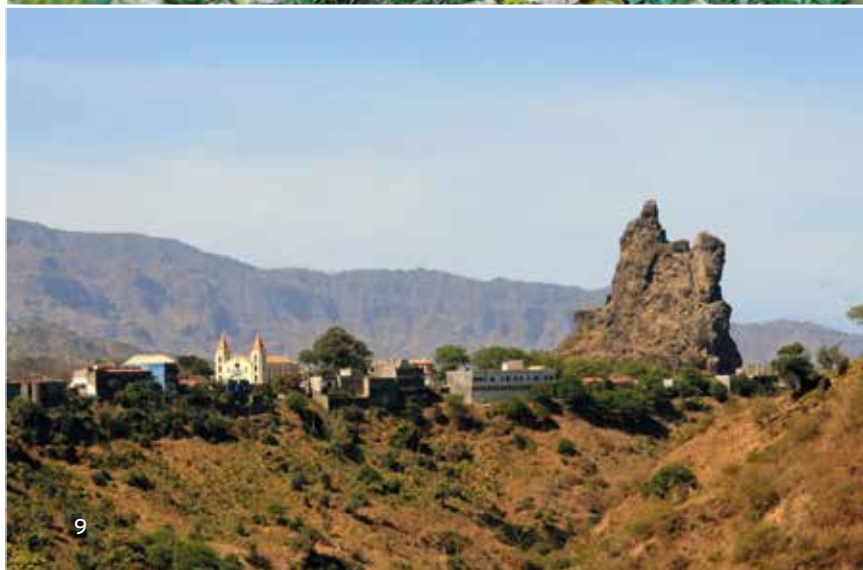
Ljudje so seveda naseljeni na območjih z rodovitno prstjo, kjer so pogoste postovke (*Falco tinnunculus*). Visokogorski svet (slika 9) ni tak kot pri nas; seže do višine 1000 metrov, in če se nameniš tavati po njem, lahko med sisalovimi agavami (*Agave sisalan*) vidiš prepelice (*Coturnix coturnix*) in pegatke. In če se znajdeš na pravem mestu, potem morda ugledaš enega zadnjih preostalih sokolov selcev (*Falco peregrinus*). Po teh strminah otroci hodijo tri ure in več do plačljive osnovne šole. Otroci zato navadno hodijo le v osnovno šolo, v srednjo šolo pa jih gre malo, saj so zelo drage in si tega revni ne morejo privoščiti.

Endemična in ogrožena zelenortski hudournik (*Apus alexandri*) ter zelenortski škrjanec (*Alauda razae*) gnezditale še na nenaseljenih otočkih. A žal ne v popolnem miru. Neprizanesljivi turisti zahajajo tudi tja in potrjujejo dejstvo, da je turizem resnična grožnja biotsko raznovrstnemu biseru – Zelenortskim otokom. ●

foto: Vanesa Bezljaj (6, 9), Alen Ploj (7), Tone Trebar - www.naturephoto-tone.com (8)

8

9